

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

із наведенням фрагментів статті Клименка І. В. **№167**
(зі «Списку використаних джерел» у дисертації)
та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів
без зазначення авторства

Збіги текстів виділені **жовтим** кольором, перефразування та синоніми – **бірюзовим**, перестановки слів місцями – **зеленим**; твердження особи про те, що це нібито вона щось пропонує, оцінює, розробила чи робить висновки – **фіолетовим**.

Червоним шрифтом поданий коментар щодо фрагментів статті Клименка І. В.

№	Фрагменти текстів статті, у яких виявлено факти порушення академічної доброчесності	Фрагменти опублікованих текстів інших авторів (без зазначення в статті Клименка І. В. посилань на джерело)
Вид виявленого порушення: плагіат		
1	Клименко І. В. Модель службової діяльності як предиктор її психологічного забезпечення // Право і Безпека, 2017, № 3 (66), с. 133–139. (http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2017_3_26) (Стаття №167 у «Списку використаних джерел» у дисертації і №3.2 у «Списку опублікованих праць за темою дисертації»)	Караяни А. Г. Психологическая модель служебной деятельности как инструмент создания системы ее психологического обеспечения // Вестник ЮУрГУ. Серия «Психология», 2013, т. 6, №4, с. 92–98. (https://cyberleninka.ru/article/n/psihologicheskaya-model-sluzhebnoy-deyatelnosti-kak-instrument-sozdaniya-sistemy-ee-psihologicheskogo-obespecheniya)
	С. 134.	С. 92.
	Стан дослідження. Аналіз сучасних підходів до організації психологічного забезпечення різних завдань службової діяльності показує, що іноді вони будуються на основі аналогії (досвіду вирішення схожих завдань), підбору (вибору релевантних конкретному завданню заходів із загального переліку напрямів психологічного забезпечення) та припущення (виходячи з уявлень про те, які заходи сприятимуть підвищенню ефективності вирішення завдання).	Анализ существующих подходов к организации психологического обеспечения различных задач служебной деятельности показывает, что иногда они строятся на основе аналогии (опыта решения подобных задач в своем и других силовых ведомствах), подбора (выбора релевантных конкретной задаче мероприятий из общего перечня направлений психологического обеспечения) и предположения (исходя из представлений о том, какие мероприятия будут способствовать повышению эффективности решения задачи).
	С. 134.	С. 92.
	На нашу думку, такі підходи є фрагментарними й безсистемними, а їх застосування призводить до збіднення змісту, напрямків і технологій психологічного забезпечення. Іноді пропускаються найважливіші психологічні чинники ефективності службової діяльності. Клименко до чужого переписаного тексту додає фальшивий вислів «На нашу думку», і вся «його думка» – це насправді чужа думка. Плагіат.	Такие подходы фрагментарны, бессистемны, их применение ведет к обеднению содержания, направлений, технологий психологического обеспечения. Иногда упускаются наиболее существенные психологические факторы эффективности служебной деятельности.
	С. 134.	С. 93.
	Недостатньо уваги під час організації психологічного забезпечення службової діяльності приділяється питанням психологічних і бойових якостей злочинців, їх актуальним психічним станам та ха-	Одним из самых серьезных недостатков при организации психологического обеспечения служебной деятельности является отсутствие внимательного интереса к этнопсихологическим, конфессиональным, боевым качествам, актуальным психическим состояниям противника (преступников, терро-

рактеристикам населення, яке проживає в районі виконання завдання. Ігнорування таких та інших важливих аспектів психологічної реальності вирішення службових завдань істотно знижує ефективність їх психологічного забезпечення. Вирішення цієї проблеми лежить у площині здійснення моделювання службової діяльності у контексті її психологічного забезпечення.	ристов), населения, проживающего в районе выполнения боевой задачи. Ясно, что игнорирование подобных и других важных аспектов психологической реальности решения служебных задач существенно снижает эффективность их психологического обеспечения. Решение этой проблемы лежит в плоскости осуществления модельного подхода к служебной деятельности и системе ее психологического обеспечения.
С. 134.	С. 93.
<...> Використовуючи цю загальну дефініцію, можна дати визначення психологічній моделі службової діяльності працівників поліції. Вона являє собою уявний образ (аналог, своєрідну карту) психічних процесів і явищ, що мають місце в конкретній службовій діяльності.	<...> Используя эту общую дефиницию, можно дать определение психологической модели служебной деятельности сотрудников. Она представляет собой мысленный образ (аналог, своеобразная карта) психических процессов и явлений, имеющих место в конкретной служебной деятельности.
С. 135.	С. 93.
Використовуючи цю дещо вдосконалену структурно-логічну схему, можна уявити психологічну модель службової діяльності, яка містить у собі такі елементи. 1. Предмет взаємодії (мотив діяльності кожної сторони). Системоутворюючим елементом психологічної моделі професійної діяльності є її предмет – діючий мотив. Під час розшуку й затримання злочинця предметом взаємодії є воля протидіючих сторін. Мета оперативного працівника – зламати волю злочинця до опору, підкорити її вимогам правових норм, забезпечити його необхідну поведінку. Мета злочинця – протистояти волі оперативного працівника, змусити його відмовитися від виконання своїх функціональних обов'язків або істотно знизити ефективність його діяльності. Під час взаємодії з товаришами по службі предметом виступає взаєморозуміння партнерів. Предмет визначає якісно-кількісні параметри всіх інших елементів моделі.	Используя эту несколько усовершенствованную структурно-логическую схему, можно представить психологическую модель служебной деятельности, которая включает следующие элементы. 1. Предмет взаимодействия (мотив деятельности каждой стороны). Системообразующим элементом психологической модели профессиональной деятельности является ее предмет – действующий мотив. Так, при розыске и задержании преступника предметом взаимодействия является воля противоборствующих сторон. Цель оперативного сотрудника – сломить волю преступника к сопротивлению, подчинить ее требованиям правовых норм, обеспечить его требуемое поведение. Цель преступника – противостоять воле оперативного сотрудника, заставить его отказаться от выполнения своих функциональных обязанностей или существенно снизить эффективность его деятельности. При взаимодействии с сослуживцами предметом вступает взаимопонимание партнеров. Предмет определяет качественно-количественные параметры всех остальных элементов модели.
С. 135.	С. 93–94.
2. Взаємодіючі сторони – комуніканти (партнери, опоненти, супротивники) із сформованим у них ресурсом взаємодії (образи ситуації взаємодії, установки, цілі, мотиви, емоційний настрій, навички ефективних дій у різних ситуаціях, психофізіологічні можливості, рівні професіоналізму). Наявність сильної мотивації визначає настрій і силу волі сторони до оволодіння предметом взаємодії. Від професіоналізму залежать ступінь психофізіологічної залученості правоохоронця в ситуацію професійної діяльності, її «психофізіологічна ціна». Якісно-кількісна характеристика взаємодіючих сторін визначає вибір засобів і методів взаємодії й вимоги до групових характеристик і статусу партнерів по взаємодії. Так, протидія з високомотивованим, професійно підготовленим, налаштованим на боротьбу злочинцем вимагає іноді не лише аналогічних психологічних кондицій правоохоронця, але й ефективної професійної взаємодії з товаришами по службі.	2. Взаимодействующие стороны – коммуниканты (партнеры, оппоненты, противники) с сформировавшимся у них ресурсом взаимодействия (образы ситуации взаимодействия, установки, цели, мотивы, эмоциональный настрой, навыки эффективных действий в различных ситуациях, психофизиологические возможности, уровни профессионализма). Наличие сильной мотивации определяет настрой и силу воли стороны к овладению предметом взаимодействия. От профессионализма зависит степень психофизиологической вовлеченности сотрудника в ситуацию профессиональной деятельности, ее «психофизиологическая цена». Качественно-количественная характеристика взаимодействующих сторон определяет выбор средств, методов взаимодействия, требования к групповым характеристикам и статусу партнеров по взаимодействию. Так, противостояние с высокомотивированным, профессионально подготовленным, настроенным на борьбу противником, требует иногда не только аналогичных психологических кондиций сотрудника правоохранительных органов, но и эффективного профессионального взаимодействия с сослуживцами, подключения более высокостатусных сил.

С. 135. 3. Групові психологічні феномени – групові думки, настрої та традиції, що впливають на досягнення мети взаємодії, сумісність, згуртованість та авторитетність керівництва взаємодіючих сторін. Усі ці психологічні за своєю суттю феномени так чи інакше є включеними у предмет взаємодії. Тому нерідко, наприклад для припинення протиправної діяльності злочинної групи, треба порушити її згуртованість, підірвати авторитет «ватажка», зруйнувати кримінальні традиції. Службова діяльність поліцейського – діяльність колективна. Від ступеня психологічної сумісності, згуртованості та взаємодопомоги співробітників, від колективного настрою значною мірою залежить успішність вирішення службових завдань.	С. 94. 3. Групповые психологические феномены – влияющие на достижение цели взаимодействия групповые мнения, настроения, традиции, совместимость, сплоченность, авторитетность руководства взаимодействующих сторон. По существу, эти феномены, так или иначе, включены в предмет взаимодействия. Поэтому нередко, например, для пресечения противоправной деятельности преступной группы требуется нарушение ее сплоченности, подрыв авторитета «вожака», разрушение криминальных традиций. Служебная деятельность сотрудника правоохранительных органов – деятельность коллективная. От степени психологической совместимости, сплоченности, взаимовыручки сотрудников, содержания коллективного мнения и настроения в значительной мере зависит успешность решения служебных задач.
С. 135. 4. Способи дій – стратегії, тактика, форми, види та прийоми взаємодії сторін. Залежно від характеристик предмета взаємодії та взаємодіючих сторін ними можуть використовуватися такі способи дій, як співпраця, протиборство (конкуренція), згода (консенсус), підпорядкування й уникнення. 5. Засоби взаємодії – вербальні та невербальні комунікативні засоби, засоби рукопашного бою, бойова зброя, спеціальна техніка та ін. Ідеальною є ситуація, коли співробітник досягає мети службової діяльності з використанням виключно комунікативних засобів (вербальних або невербальних). Це вимагає високого мистецтва спілкування.	С. 94. 4. Способы действий – стратегии, тактика, формы, виды, приемы взаимодействия сторон. В зависимости от характеристик предмета взаимодействия и взаимодействующих сторон ими могут использоваться такие способы действий, как сотрудничество, противоборство (конкуренция), согласие (консенсус), подчинение, избегание. 5. Средства взаимодействия – вербальные и невербальные коммуникативные средства, средства рукопашного боя, боевое оружие, специальная техника и др. Идеальной является ситуация, когда сотрудник достигает цели служебной деятельности (овладевает предметом) с использованием исключительно коммуникативных средств (вербальных или невербальных). Это требует высочайшего искусства общения.
С. 135. 6. Середовище діяльності – сукупність умов взаємодії, що поділяються на оперативні (специфіка оперативної ситуації – захоплення злочинця, звільнення заручників тощо), соціальні (стан громадської та групової думки, настрої, згуртованість тощо), ергономічні (природно-географічні, погоднокліматичні та техніко-технологічні умови виконання службового завдання).	С. 94. 6. Среда деятельности – совокупность условий взаимодействия, подразделяемых на оперативные (специфика оперативной ситуации – захват преступника, освобождение заложников и т. д.), социальные (состояние общественного и группового мнения, настроения, сплоченности и т. д.), эколого-эргономические (природно-географические, погодноклиматические и технико-технологические обстоятельства выполнения служебной задачи).
С. 135–136. Таким чином, у структурному плані психологічна модель службової діяльності складається з якісно різних феноменів, які безпосередньо чи опосередковано впливають на психіку працівників поліції. Однак проста сукупність цих феноменів не може бути названа моделлю. Клименко пише «Таким чином», нібито це він робить якийсь висновок, а насправді переписує чужу статтю. Нахабний плагіат.	С. 94. Таким образом, в структурном плане психологическая модель служебной деятельности состоит из качественно различных феноменов, оказывающих прямое или опосредованное влияние на психику сотрудников правоохранительных органов. Однако простая совокупность этих феноменов не может быть названа моделью.
С. 136. У функціональному розумінні психологічна модель службової діяльності має такі властивості. По-перше, вона повинна відображати сукупність усіх психічних явищ, що існують у реальній службовій	С. 94. В функциональном отношении психологическая модель служебной деятельности обладает следующими свойствами. Во-первых, модель должна отражать совокупность всех психических явлений,

діяльності. Під час планування психологічного забезпечення службової діяльності необхідно враховувати стан, бачити динаміку підготовки й планувати оптимізацію кожного елемента її психологічної моделі. Переписуючи чужу російську статтю, Клименко видалив текст про Чечню. Плагіат.	имеющих место в реальной служебной деятельности. Например, при планировании операции по восстановлению конституционного порядка в Чеченской республике зимой 1995 г. из психологической модели предстоящих действий «выпал» такой элемент, как социальная среда, в частности, возможность сопротивления правоохранительным органам и воинским частям со стороны местного населения. В результате были неправильно представлены такие элементы модели, как способы и средства решения служебно-боевых задач и рассчитаны временные характеристики антитеррористической операции. Следовательно, при планировании психологического обеспечения служебной деятельности необходимо учитывать состояние, видеть динамику развития и планировать оптимизацию каждого элемента ее психологической модели.
С. 136.	С. 94–95.
По-друге, модель повинна відображати характер взаємозв'язків психічних явищ у службовій діяльності – зміна одного тягне за собою зміну всіх інших. Наприклад, стан громадської думки щодо правоохоронної або злочинної діяльності здатен вплинути на способи дій і психологічний стан особового складу тощо. Таким же чином застосування злочинцями особливо жорстоких способів вчинення правопорушень або їх спрямованість проти дітей можуть докорінно змінити громадську думку про злочинність, про допустимі способи й засоби боротьби з нею. Захоплення терористами зброї тягне за собою зміну тактики дій особового складу, використання спеціальних засобів захисту, специфічних станів психіки співробітників і відносин між ними. Застосування бандитами тактики засідок обумовлює вибір зброї, спеціальну психологічну підготовку співробітників тощо. Психологічне роз'єднання в злочинній групі дозволяє учасникам переговорів вирішити службове завдання переважно комунікативними засобами без використання спеціальної техніки та спецзасобів.	Во-вторых, модель должна отражать характер взаимосвязи психических явлений в служебной деятельности – изменение одного влечет изменение всех остальных. Например, состояние общественного мнения о правоохранительной или преступной деятельности способно повлиять на вид средств, используемых для обеспечения правопорядка, на способы действий и психологическое состояние личного состава и т. д. Таким же образом применение преступниками особо жестоких способов совершения правонарушений или направленность их против детей может коренным образом изменить общественное мнение о преступности, допустимых способах и средствах борьбы с ней. Захват террористами ядерного, химического или бактериологического оружия влечет за собой изменение тактики действий личного состава, использование специальных средств защиты, специфические состояния психики сотрудников и взаимоотношений между ними. Применение бандитами тактики засадных действий обуславливает выбор оружия, специальную психологическую подготовку сотрудников и т.д. Психологическое разобщение в преступной группе позволяет решить служебную задачу переговорщиками преимущественно коммуникативными средствами, без использования специальной техники и спецсредств.
С. 136.	С. 95.
<...> Навіть супротивник (злочинець, терорист) може стати ресурсом ефективної діяльності, коли він психологічно виснажений, пригнічений, дезорієнтований, дезорганізований. У зв'язку з цим мистецтво психологів, керівників і працівників поліції полягає в тому, щоб перевести психологічний ресурс із потенційного стану в актуальний. По-третє, модель дозволяє прогнозувати динаміку змін кожного елемента в процесі професійної діяльності. Володіння інформацією щодо зміни того чи іншого елемента моделі дозволяє передбачати характер, силу та спрямованість зміни інших елементів. Наприклад, посилення роз'єднаності в злочинному середовищі може служити підставою для припущення про можливу активізацію злочинців, посилення агресивності та жорстокості індивідуальних злочинів.	<...> Даже противник (преступник, враг) может стать ресурсом эффективной деятельности, когда он психологически истощен, подавлен, дезориентирован, дезорганизован. В этой связи искусство психологов, руководителей, сотрудников состоит в том, чтобы перевести психологический ресурс из потенциального состояния в актуальное. 3. Модель позволяет прогнозировать динамическое изменение каждого элемента в ходе профессиональной деятельности. Владение информацией об изменении того или иного элемента модели позволяет предугадывать характер, силу и направленность изменения других элементов. Например, усиление разобщенности в преступной среде может служить основанием для предположения о возможной активизации преступников, усилении агрессивности и жестокости индивиду-

		альных преступлений.
	С. 136.	С. 95.
	По-четверте, модель дозволяє створювати дієві системи психологічного забезпечення професійної діяльності особового складу поліції. Її використання надає можливість на практиці здійснити системний підхід до планування службової діяльності співробітників: здійснювати комплексне оцінювання професійних ситуацій, ураховувати актуальний стан кожного елемента, чинити вплив на предмет службової діяльності з різних боків.	4. Модель позволяет создавать действенные системы психологического обеспечения профессиональной деятельности личного состава правоохранительных органов. То есть использование модели дает возможность на практике осуществить системный подход к планированию служебной деятельности сотрудников: осуществлять комплексную оценку профессиональных ситуаций, учитывать актуальное состояние каждого элемента, осуществлять влияние на предмет служебной деятельности с различных сторон.
	С. 136.	С. 95.
	Виокремлені нами елементи психологічної моделі службової діяльності поліцейських, безумовно, є дуже важливими, але занадто великими й загальними для практичного використання в системі її психологічного забезпечення. Їх операціоналізація може бути досягнута шляхом розкладання кожної складової моделі на елементи, доступні для вимірювання, оцінювання та зміни. Цього можна досягти шляхом виділення чинників (причин, рушійних сил, важливих обставин), що визначають активність співробітників під час виконання службових завдань і більш детально характеризують кожну складову психологічної моделі службової діяльності.	Выделенные элементы психологической модели служебной деятельности сотрудников правоохранительных органов важны, но очень крупны и общи для практического использования в системе ее психологического обеспечения. Их операционализация может быть достигнута путем разложения каждой составляющей модели на элементы, доступные для измерения, оценки, изменения. Этого можно достичь путем выделения факторов (причин, движущих сил, важных обстоятельств), определяющих активность сотрудников при выполнении служебных задач, более детально характеризующих каждую составляющую психологической модели служебной деятельности.
	Клименко пише «Виокремлені нами елементи», але насправді нічого він сам не виокремлював, а просто переписав чужу російську статтю. Клименко пише «Цього можна досягти», нібито щось пропонує і це саме його пропозиції, а насправді він переписує чужі пропозиції з російської статті. Нахабний plagiat.	
	С. 136–137.	С. 95.
	Презентована психологічна модель службової діяльності дозволяє виділити такі групи чинників: а) оперативні чинники: вид взаємодії з опонентами (співпраця, протиборство, консенсус, підпорядкування, уникнення); види та способи дій (переговори, зіткнення, засідка тощо); вид використовуваних засобів взаємодії (комунікативні, спеціальні, зброя, спецзасоби); наявність фактів або загрози насильства, загибелі та поранень людей; тривалість безперервної участі у виконанні завдань службової діяльності; виконання завдань у відриві від основних сил; наявність інформаційно-психологічного протиборства; б) ергономічні фактори: природно-географічні (місто, гори, степ, ліс тощо), погодно-кліматичні (спека, холод, опади), техніко-технологічні (нестерпний шум, вібрація, запахи, вплив хімічних речовин тощо); в) соціальні фактори: ставлення населення в районі виконання завдання до правоохоронної діяльності до та протиправної діяльності (до контрабанди у прикордонних районах, до незаконного видобутку бурштину у Сумській області та ін.), згуртованість протиборчих груп, авторитетність керівництва протиборчих груп; г) психофізіологічні чинники: надмірне фізичне напруження, дистрес; втома; монотонія; брак сну та відпочинку; сенсорна депривація; голод, спрага;	Представленная психологическая модель служебной деятельности позволяет выделить следующие группы таких факторов. 1. Оперативные факторы: вид взаимодействия с оппонентами (сотрудничество, противоборство, консенсус, подчинение, избегание), видов и способов действий (переговоры, боестолкновение, засада и т. п.); вид используемых средств взаимодействия (коммуникативные, специальные, оружие, спецсредства); наличие фактов или угрозы насилия, гибели и ранений людей; продолжительность непрерывного участия в выполнении задач служебной деятельности; выполнение задач в отрыве от основных сил; наличие информационно-психологического противоборства. 2. Эколого-эргономические факторы: природно-географические (горы, пустыня, лес, крайний Север и т. д.); погодно-климатические (жара, холод, гипоксия, осадки); технико-технологические (непереносимый шум, вибрация, запахи, воздействия химических веществ и т. п.). 3. Социальные факторы: отношение общества (особенно населения в районе выполнения задачи) к правоохранительной деятельности и противоправной деятельности; сплоченность противоборствующих групп; авторитетность руководства противоборствующих групп. 4. Психофизиологические факторы: чрезмерное

біль; р) психологічні чинники: психологічна готовність до виконання службових завдань і психологічна стійкість до стрес-факторів службової діяльності; обидві ці змінні складаються з тих самих компонентів, але перебувають у різних ієрархічних відносинах [7]. Покликання [7] – це: Корчемный П. А. Военная психология : учеб. М. : Изд-во ОВЛ, 2005. Клименко пише «Представлена психологічна модель службової діяльності дозволяє виділити групи таких чинників», нібито це він щось там представляв і тепер щось виділяє, а насправді перепише чужий текст, причому тільки на наступній сторінці виявляється, що текст переписаний разом із готовим джерелом: №7 у Клименка – те саме джерело, що й у статті Караяні – стаття Корчемного. Ці, попередні й наступні абзаци переписані зі статті Караяні, що свідчить про те, що насправді Клименко не користувався статтею Корчемного. Клименко з переписаного російського тексту видалив слова про Крайню Північ. Клименко вирішив до чужого російського тексту додати щось своє «місцеве» і написав про якийсь незаконний видобуток бурштину в Сумській області, якого там ніколи не було – ані бурштину, ані його незаконного видобутку. Покликання на справжнє джерело – статтю Караяні – відсутнє. Плагіат.	физическое напряжение, дистресс; усталость; монотония; сильная задолженность сна и отдыха; сенсорная депривация; голод, жажда; боль. 5. Психологические факторы: первичные: психологическая готовность к выполнению служебных задач и психологическая устойчивость к стресс-факторам служебной деятельности. Обе эти переменные состоят из одних и тех же компонентов, но находящихся в различных иерархических отношениях (Корчемный, 2005).
С. 137.	С. 95–96.
Основними їх характеристиками є такі рівні: 1) когнітивний (знання особливостей індивідуальної та групової психології протиборчої сторони, її сильних і слабких сторін, звичні паттерни й схеми дій; уявлення про соціальне тло й обставини виконання завдання; знання того, яке завдання, у взаємодії з ким, у якій послідовності, в якому часовому інтервалі, за допомогою яких засобів виконувати тощо); 2) мотиваційний (наявність широких соціальних, колективно-групових та індивідуальних мотивів якісного виконання завдання); 3) емоційно-вольовий (настрій на виконання завдання, вольові емоційні стани, вміння співробітників надавати взаємну психологічну підтримку, володіння працівниками прийомами емоційно-вольової саморегуляції); 4) операційний (майстерне володіння зброєю та спецтехнікою, прийомами рукопашного бою тощо).	Важнейшими компонентами являются: 1) когнитивный (знание особенностей индивидуальной и групповой психологии противоборствующей стороны, ее сильные и слабые стороны, привычные паттерны и схемы действий; представление о социальном фоне и эколого-эргономических обстоятельствах выполнения задачи; знание того, какую задачу, во взаимодействии с кем, в какой последовательности, в каком временном интервале, с помощью каких средств выполнить и т. д.); мотивационный (наличие широких социальных, коллективно-групповых и индивидуальных мотивов качественного выполнения задачи); эмоционально-волевой (настрой на выполнение задачи; стеничные эмоциональные состояния; умение сотрудников оказывать взаимную психологическую поддержку; владение сотрудниками приемами эмоционально-волевой саморегуляции); операциональный (мастерское владение оружием, спецтехникой, приемами рукопашного боя и т. д.).
С. 137.	С. 96.
Рівень сформованості у співробітників первинних психологічних якостей виступає своєрідним «фільтром», крізь який здійснюється вплив на їх поведінку всіх перерахованих вище факторів. Саме від стану психічної готовності та стійкості залежить характер реакції правоохоронця на вторинні психологічні чинники: небезпека для власного життя (здоров'я) й життя (здоров'я) близьких людей; новизна, несподіванка, раптовість настання екстре-	Уровень сформированности у сотрудников первичных психологических качеств выступает своеобразным «фильтром», сквозь который осуществляется влияние на их поведение всех перечисленных выше факторов. Именно от состояния психической готовности и устойчивости зависит характер реакции сотрудника на вторичные психологические факторы: опасность для собственной жизни (здоровья) и жизни (здоровья) близких людей; новизна,

мальної ситуації; участь у жорсткому насильстві щодо супротивника; вкрай висока відповідальність за результати своєї діяльності; суперечливість, гострий брак або надмірний надлишок життєво важливої інформації, поєднання декількох видів діяльності, гранично високий темп роботи. Перераховані фактори, що впливають із психологічної моделі службової діяльності, визначають рівень активності й успішності дій співробітників правоохоронних органів. Так, тривале перебування в несприятливих кліматичних умовах сприяє зростанню соматичних і психічних розладів. Екстремальні природні умови, діяльність у яких супроводжується виснаженням компенсаторних ресурсів, збільшують ризик виникнення психічних порушень. У результаті відзначаються розлади функціональних систем організму, що забезпечують теплову регуляцію, виснаження водносолевих ресурсів, зниження фізичної працездатності і психофізіологічних можливостей.	неожиданность, внезапность наступления экстремальной ситуации; участие в жестоком насилии по отношению к противнику; крайне высокая ответственность за результаты своей деятельности; противоречивость, острая нехватка или чрезмерный излишек жизненно важной информации; сочетание нескольких видов деятельности; предельно высокий темп работы. Перечисленные факторы, вытекающие из психологической модели служебной деятельности, определяют уровень активности и успешности действий сотрудников правоохранительных органов. Так, продолжительное пребывание в неблагоприятных климатических условиях способствует росту соматических и психических расстройств. Экстремальные природно-географические условия, деятельность в которых сопровождается истощением компенсаторных ресурсов, увеличивают риск развития психических нарушений. В результате отмечаются расстройства функциональных систем организма, обеспечивающих тепловую регуляцию, истощение водно-солевых ресурсов, снижение физической работоспособности и психофизиологических возможностей, существенное снижение массы тела (иногда за день в такой обстановке теряются 4–5 кг веса), а в тяжелых условиях – тепловое поражение.
С. 137.	С. 96.
Недостатній і неякісний сон в умовах інтенсивної службової діяльності – головна причина виникнення деструктивного стресу. У напруженій оперативній обстановці працівникам іноді доводиться спати не більше 2–3 годин на добу. Порушення природних ритмів сну в нічний період, особливо з 2.00 до 6.00 години, коли сон найбільш глибокий, значно знижує здатність людини думати й діяти. Згідно з дослідженнями, проведеними в США та Великобританії, відсутність сну протягом 48 годин і більше практично повністю деморалізує людей, які починають страждати на психічні відхилення, зокрема, на слухові та зорові галюцинації. При цьому страждають пам'ять і здатність до прийняття рішень, підвищується занепокоєння, порушуються біоритми організму.	Недостаточный и некачественный сон в условиях интенсивной служебной деятельности – главная причина развития деструктивного стресса. В напряженной оперативной обстановке сотрудники могут спать не более 2–3 часов в сутки. Нарушение естественных ритмов сна в ночной период, особенно с 2.00 до 6.00 часов, когда сон наиболее глубок, значительно снижает способность человека думать и действовать. Согласно исследованиям, проведенным в США и Великобритании, отсутствие сна в течение 48 часов и более практически полностью деморализует людей, которые начинают страдать психическими отклонениями, в частности, слуховыми и зрительными галлюцинациями. При этом страдают память и способность к принятию решений, повышается беспокойство, нарушаются биоритмы организма.
С. 137.	С. 97.
Керівники всіх рівнів і психологи повинні передбачити специфіку впливу факторів службової діяльності на поведінку співробітників і прагнути надати їм позитивного мобілізуючого характеру. Оперативні, соціальні, ергономічні, фізіологічні та психологічні чинники активності працівників поліції діють у різний час із різною силою та в різних комбінаціях. Небезпечна для життя обстановка буде по-різному сприйматися працівниками, які діють у колективах, що відрізняються громадською думкою й настроєм, що мають різний досвід службової діяльності тощо. Очевидно, що якщо працівник знає звички й тактичні схеми дій злочинців і набір їхніх хитрощів, то вони не стануть для нього несподіваними або новими. А це означає, що не буде місця подиву, інформаційним перевантаженням і недовантаженням, і як наслідок ситуація не буде відчуватися як надмірно небезпечна. Перелічені фактори можуть бути як непереборною перешкодою на шляху правоохоронця та причиною його психотравматизації, так і психологічним ресурсом, що розширює його можливості. Наприклад, дії в нічних	Руководители всех уровней, психологи должны предвидеть специфику влияния факторов служебной деятельности на поведение сотрудников и стремиться придать им положительный мобилизующий, активизирующий характер. Оперативные, социальные, эргономические, физиологические и психологические факторы активности сотрудников правоохранительных органов действуют в разное время с разной силой, в различных комбинациях. Опасная для жизни обстановка будет по-разному восприниматься сотрудниками, действующими в коллективах, различающихся общественным мнением, настроением, имеющих разный опыт служебной деятельности и т. д. Очевидно, что если сотрудник знает привычки и тактические схемы действий преступников, набор их ухищрений, то они не станут для него неожиданными или новыми. А это значит, что не будет места удивлению, информационным перегрузкам и недогрузкам и, как следствие, ситуация не будет ощущаться как избыточно опасная. Перечисленные факторы могут быть как непре-

умовах для правоохоронця з поганою нічною підготовкою можуть бути справжньою драмою, а для майстра нічних дій – умовою психологічної переваги над злочинцями.	одолимой преградой на пути сотрудника, причиной его психотравматизации, так и психологическим ресурсом, расширяющим его возможности.
С. 137–138.	С. 97.
Психологія не обмежується виявленням закономірностей функціонування психіки правоохоронця в умовах службової діяльності. Вона бачить свою місію в тому, щоб розробити технологію застосування вироблених наукових рекомендацій у практиці вирішення службових завдань у різних галузях психології (юридичній, психології праці, військовій, спортивній психології, психології оперативно-розшукової діяльності тощо). Установлено, що, по-перше, ті ж самі люди, що попервах мають однаковий рівень психологічної готовності до діяльності та психологічної стійкості до стрес-факторів цієї діяльності, матимуть різне психологічне навантаження й різні психологічні можливості вирішення різних завдань. По-друге, на психологічний стан людей, а отже і на їх активність можна впливати як безпосередньо, так і опосередковано (через середовище і діяльність); по-третє, психологічне забезпечення діяльності не може зводитися тільки до формування психологічних і професійних якостей фахівців.	Психология не ограничивается выявлением закономерностей функционирования психики сотрудника в условиях служебной деятельности. Она видит свою миссию в том, чтобы разработать технологию приложения выработанных научных рекомендаций к практике решения служебных задач. В разных отраслях психологии (психологии труда, военной, спортивной психологии, психологии оперативно-розыскной деятельности и др.) установлено, что, во-первых, одни и те же люди, исходно обладающие одинаковым уровнем психологической готовности к деятельности и психологической устойчивости к стресс-факторам этой деятельности, будут иметь разную психологическую нагрузку и разные психологические возможности при решении разных задач. Во-вторых, на психологическое состояние людей, а, следовательно, и на их активность можно влиять, как непосредственно, так и опосредованно (через среду и деятельность); в-третьих, психологическое обеспечение деятельности не может сводиться только к формированию психологических и профессиональных качеств специалистов.
С. 138.	С. 97.
Отже, ефективності вирішення службової діяльності можна досягти такими різними способами: а) шляхом оптимізації психологічних можливостей співробітників (психологічної та професійної підготовки тощо); б) шляхом сприятливої зміни середовища (формування громадської думки та позитивного ставлення населення до оперативних дій, раціональна розстановка співробітників на різних етапах виконання службових завдань тощо); в) шляхом вибору найбільш адекватного для конкретних умов виду впливу на злочинців (психологічний, інформаційний, вогневий, спеціальний та ін.). Клименко пише «Отже», нібито це він робить якийсь висновок, а насправді переписує чужу статтю. Плагіат.	Следовательно, эффективности решения служебной деятельности можно достигнуть разными способами: а) путем оптимизации психологических возможностей сотрудников (психологической и профессиональной подготовки, приема психотропных препаратов и др.); б) путем благоприятного изменения среды (психологическое и физическое подавление преступников, формирование позитивного отношения населения района оперативных действий и общественного мнения, рациональная расстановка сотрудников по этапам выполнения служебных задач и т.д.); в) путем выбора наиболее адекватного для конкретных условий вида воздействия на преступников (психологическое, информационное, огневое, специальное и др.).
С. 138.	С. 97–98.
Висновки. Викладені вище положення дозволяють визначити психологічне забезпечення службової діяльності як технологію (сукупність форм, методів, прийомів, алгоритмів) пошуку, вивчення, створення, збереження, підтримки й відновлення психологічного ресурсу, необхідного для її ефективного виконання. За своєю суттю психологічне забезпечення являє собою цілеспрямовану, науково обґрунтовану, організовану трансформацію психологічного ресурсу зі стану потенційного в актуальний. Таке розуміння психологічного забезпечення націлює керівників та психологів силових структур і підрозділів під час підготовки до виконання службових завдань уявляти психологічну модель майбутньої діяльності, уважно аналізувати психологічні аспекти кожного її елемента й вести	Изложенные выше положения позволяют определить психологическое обеспечение служебной деятельности как технологию (совокупность форм, методов, приемов, алгоритмов) поиска, изучения, создания, сохранения, поддержания и восстановления психологического ресурса, необходимого для ее эффективного выполнения (Караяни, 2013а; Караяни, 2013b). По своей сути психологическое обеспечение представляет собой целенаправленный, научно обоснованный, организованный перевод психологического ресурса из состояния потенциального в актуальное. Такое понимание психологического обеспечения нацеливает руководителей, психологов силовых структур и подразделений при подготовке к выполнению служебных задач представлять психологическую модель предстоящей

цілеспрямований пошук психологічних ресурсів у кожному з них, планувати та здійснювати «багатоканальний» вплив на всі елементи моделі в інтересах досягнення поставленої мети. Таким чином, модельний підхід до дослідження психологічних аспектів службової діяльності дозволяє виділити й піддати аналізу, оцінюванню та в подальшому корекції всі найважливіші психологічні явища, характерні для вирішення службових завдань. Без моделювання психологічної феноменології службової діяльності не можна створювати ефективні системи її психологічного забезпечення. Керівники поліції та психологи, плануючи будь-який захід психологічного забезпечення, мають обґрунтовувати його з використанням психологічної моделі конкретного виду службової діяльності. Клименко пише «Таким чином», нібито це він робить якийсь висновок, а насправді переписує чужу статтю. Усі його «Висновки» – це текст чужої російської статті. Нахабний плагіат.	деятельности, внимательно анализировать психологические аспекты каждого ее элемента, вести целенаправленный поиск психологических ресурсов в каждом из них, планировать и осуществлять «многоканальное» влияние на все элементы модели в интересах достижения поставленной цели. Таким образом, модельный подход к исследованию психологических аспектов служебной деятельности позволяет выделить и подвергнуть анализу, оценке и, в последующем, коррекции все важнейшие психологические явления, характерные для решения служебных задач. Без моделирования психологической феноменологии служебной деятельности нельзя создавать эффективные системы его психологического обеспечения. Руководители правоохранительных органов, психологи, планируя любое мероприятие психологического обеспечения, призваны обосновывать его с использованием психологической модели конкретного вида служебной деятельности.ё
--	---